

MINDSZENTI LAP

Előfizetési ár:

Egész évre	4 korona
Fél évre	2 korona
Negyed évre	1 korona

Vegyes tartalmu hetilap. Megjelen minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Kossuth Lajos-utca 9. sz., hová a lapot érintő megkeresések intézendők.

Hirdetéseket

és nyílt-téri közleményeket a kiadóhivatal jutányos ár mellett közöl.

A Károly-ovodáról.

Most, hogy a közigazgatási bizottság és a képviselőtestület is foglalkozott szinte páratlanul szép ovodánk ügyével s e lap hasábjain is jelenvén meg róla egyes közlemények, a közvélemény is foglalkozik vele: nem lesz érdektelen s talán nem egy téves vélemény elosztatására fog szolgálni, ha a kérdés minden oldalról tárgyilagosan megvilágítva kerül a nyilvánosság elé.

Mindenki tudja, hogy a nemeslelkű örgrófi család a szerencsétlen véget ért, nagy reményeket keltő, igen-igen kedves és jószívű Károly majoresco emlékére, mintegy jutalmazásul azon őszinte részvétnek, melynek a község a gyász alkalmából kifejezést adott, 40,000 korona költségen a díszes ovodát építtette, fenntartására és tanerőkkel való ellátására ugyancsak 40,000 koronás alapítványt tett, mely összeget a nagymélt. örgróf ur két év előtt 50,000 koronára emelt. E fejedelmi jótétemény alapító-levél kíséretében adatott a községnek; az alapító-levél meghatározza a módokat és megállapítja a feltételeket, melyek szerint az alapítványt kezelendő. Az alapítványt a község hálával elfogadta; az alapító-levél a vallás- és közoktatásügyi miniszter a vármegye fölterjesztésére jóváhagyta és az alapítványért a főuri családnak legteljesebb köszönetét nyilvánította.

Így jutott a község teljesen ingyen egy olyan intézet birtokába, melynek e nemben párja nincs a vármegyében és abban az időben, mikor az ovodák felállítására már a törvény szigorúval lett volna kényszerítve.

A község kötelezte magát az örgrófi ural szemben nem a legutóbbi képviselőtestületi határozattal, hanem elkötelezte magát már akkor, mikor az alapítványt, a jótéteményt elfogadta. Mire? Arra, hogy az alapítványt, az intézetet az alapító-levél értelmében és az abban foglalt kikötések szigorú megtartásával fogja kezelni. Mivel pedig az alapító-levél egyik leglényesebb pontja az, hogy az intézet vezetése, mihelyt arra mód és alkalom kínálkozik, tanítással foglalkozó magyarhoni apácákra bízandó — az alapításkor ilyenek nem álltak rendelkezésre — s világi óvónők az örgrófi családnak előre kinyert hozzájárulásával csak ideiglenesen, addig, amíg apácák nem állnak rendelkezésre, alkalmazhatók: a község már az alapítvány elfogadásakor elkötelezte magát arra, hogy önkénytelenül, minden külső impulzus bevétele nélkül is törekedjék az alapító-levél ezen kikötését megvalósítani. Most, mikor erre mód és az alkalom megvan; mikor 3 évi fáradozás után sikerült a kalocsai Miasszonyunkról nevezett szegény iskolanővéreket az intézet vezetésére megnyerni; mikor maga az örgróf ur is határozott kifejezést adott

e tekintetben óhajának és akaratának; tehetett-e a képviselőtestület okosabbat, bölcsébbet, jobbat, mint hogy egyhangulag elismerte az örgrófi család jogait s készséggel és minden fölösleges aggályoskodás nélkül fogadta az eredeti terv megvalósításának bejelentését? Bármily behatóan, bármennyire érdemlegesen tárgyalja is ezt az ügyet a képviselőtestület, okosan más határozatot nem hozhat. Ilyen adománnyal, ilyen jótéteménnyel szemben s ilyen kikötések mellett a hálátlanságnak még a látszatát is kerülni kell. Lehet-e itt olyan egyéni, személyi érdek, vagy vélelmezett szerzett jog, mely e kérdésben az alapító akaratának előbbre helyezhető? S van-e és találkozhatik-e itt olyan egyébként bármennyire befolyásos egyén, akinek kedvéért a képviselőtestület az ügy békés és minden szenvedelemtől ment megoldása elé akadályokat volna hajlandó gördíteni? Van-e s találkozhatik-e itt valaki, aki meri elvállalni és viselni a morális felelősséget, ha akadékoskodás, vagy a terv keresztülvitelének meggátlása miatt az örgrófi családnak annyiszor tapasztalt és annyira szükséges jóindulata a községtől elfordul? Nem éppen az ellenkezőre kell-e minden jóérzésű, a község valódi javát szíven viselő polgárnak törekednie?

Ez a kérdés etikai oldala. Lássuk a jogi oldalát.

Akik a jelenlegi állapot fentartása

TÁRCA.

A MARTIR.

Este volt, s a borongó árnyak ködpárkából szőtt fátylaikat már kezdték kitergetni a házak fölött. A kevélyen nyujtozkodó palota soros utcák, az apró szennyvesziklótorok hőrögtek, sikoltottak: párnáskezű, szederjés arcu férfiak vonták le a boltredőnyöket. Az üres ásitó, szemetes aszfalra egyszerre nyüzsgő, zsidongó élet ereszkedett. Kajla vállu irnokok, bicijárású boltossegédek horpadt mellű asszonyok és leányok siklottak tova, a kirakatok párával bevont tükörlablakaira olykor-olykor egy-egy tekintet vetve. A lihegő város füstös periferiájából időközönként búgó hangfutatok törtek fel: a gyárak rekedt kürtje túlkölt hőrögve, szaggatottan. A házak fölött elnyuló telefontatók elkapták a végső akkordokat s gyászzenét mormoltak a lét tovairamló, sápadt arcu lovagjainak.

Imrédi Imre is közöttük haladt, csak hogy nem imbolygó léptekkel s fázékonyan felgyűrt gallérral többé. Valaha, régen, két esztendővel ezelőtt, ő is ilyen bátoritanul, lélektelelenül veszett el a külváros borongó árnyaiban egy reményekben fogant, de midőn leáldozó nap álláskeresései után. Réveteg szemekkel jegenye természetében meggörnyedve cipelte, szinte vonszolta haza az apró csomagot, amelyben egy külvárosi hentes kétes szagu

hurkaterméke pöffeszkedett. Az asszony melére esett fejle, szemrehányó mormolással vánszorgott eléje, a gyermekek azonban vad, szilaj táncot jártak a kibontott csomag körül. Ő pedig halkán sutogott nekik a túljólkás veszedelméről, a gyomór-megterhelés hátrányairól s a holnapi, hurkanélküli virradat ijesztő sivárságairól. A két fiu bólongott s kidüledt szemmel falt, falt s ő zokogva furta a fejét a párnákba azon az éjszakán.

Aztán egy, este mikor haza ért, az asszony eléje rohant s elkapta meggémbeledett kezét. Az arcán rózsák virultak s ismeretlen tűz lobogott beesett szemé mélyén.

— Imre, — lihegte, — ránk tekintett a könyörülő Isten. Ma, mikor a zálogházból jöttem . . . ugyan, találd ki kivel találkoztam?

— Nem tudom . . . — mormolta Imrédi.

— Sebőkkel, doktor Sebők Zoltán nagyságos ural! Óh, milyen finom, milyen előkelő ur lett belőle! A gyertyamártogató fiából, akit csak hájfejűnek csufoltunk odahaza. Fölkerült ő is Pestre s most ügyvéd, doktor ur, gazdag és gyémánt gyűrűk ragyognak hosszu ujjain. Hogyan? — kérdezte csodálkozva, — hát maguk is Pestre kerültek, Szidi? Az ura állás nélkül? És éheznek? Óh, óh . . . Az ura pedig holnap reggel jöjjön föl hozzám . . . Éppen megüresedett az irnoki állás . . . Ezt a tíz forintot tegye el addig is, előlegként adom.

Hát csakugyan: vannak még jó emberek és van Gondviselés! A doktor ur másnap lekötölező nyájassággal fogadta s a második

hónapban azzal lepte meg, hogy nyolcvan forint fizetését százra emelte föl. Az asszony var oda haza s a pénz csak úgy dült a házhöz . . .

Most már vidoran, füttyürészve siet otthonába esténként. Előkelő csemege-tízletek előtt fürkészőn, műértőn becső tekintettel áll meg s delikát dolgokat vásárol, hogy majd megadja a friss vacsora modját. A külvárosi boltok poros kirakat üvegén borzadva tekint be s mint akik fájó emlékek tűznek, rohanva megy föl a lépcsőn.

Fujt egy nagyot s kinyitotta az előszoba ajtaját. A cseléd a konyhán sürgölődött s mosolyogva köszönt ki.

— Hát anyátok? — szölt, mikor a szobába lépett s a gyermekek eléje siettek.

— A mama elment. A délután elment.

— Hova?

— Csak elment. Nem szokta megmondani, hova?

Imrédi letette a szokásos csomagot az asztra s megsimogatta a gyermekek fejét.

— Levél is jött, — ujságolták azok.

— Levél? Hol van?

Zöld színű, nyomtatott szegélyű borítékot adtak át a vidám gyermekek. Imrédi a kezébe vette s elolvasta a címzést. A feleségének írta Sebők, az ügyvéd. Mit akarhat? ő minden nap vele van, miért nem vele üzen, ha mondani valója van? A kezében megreszketett a levél s mintha mázsás sulyka volna, leejtette az asztra. Istenem . . . csak nem? . . .

mellett kardoskodnak, azt mondják, hogy a Károly-ovoda községi és a községé, ennél fogva a község szabadon rendelkezik vele; sőt akadt már olyan meggondolatlan és merész állítás is, hogy „az örgrófnának az ovodához semmi köze“; s mert a községé az ovoda, reá a községi kisededóvásról szóló országos törvény paragrafusai az irányadók s ezek rendelkezései szerint kezelendő. Ebből az elfogult állításból csak annyi igaz, hogy az épület a község örök tulajdona; az alapítványi tőke azonban, mihelyt az intézet eredeti céljától eltérítették, visszavonható s az alapító család rendelkezésére áll. (Ha ez bekövetkeznék, ugyan miből fizetné a község az óvónöket?) Ha az alapító főúri család azt szándékolta, hogy a Károly-ovoda községi és a községé legyen, hogy tehát a község vele szabadon a vonatkozó törvények értelmében rendelkezék, elég lett volna egy tíz-soros adomány-levél s nem lett volna szükség két ives minden lényeges körülményre kiterjeszkedő s egyben másban a törvény rendelkezéseitől eltérő alapító-levélre s az abban lefektetett statutumokra.

E szerint a helyes s a lényeg leginkább megközelítő és kifejező meghatározás ez: A Károly-ovoda a község kezelésébe adott alapítványi jellegű ovoda. Ebben a meghatározásban ki van fejezve, hogy a Károly-ovoda a községnek adatott és a községé, de tartozik a község azt az alapító-levél értelmében és rendelkezései szerint kezelni. Ám fogadjuk el azt az állítást helyesnek, hogy a Károly-ovoda községi jellegű ovoda. Ez esetben is lehet-e, szabad-e, jogos-e az alapító-levelet figyelmen kívül hagyni s annak rendelkezéseit nullifikálni? Azért hozzon valaki a kulturának, a közügynek, egy községnek százezer koronás áldozatot, azért adjon és törvényes formák között azért erősítsen meg alapító-levelet, hogy mindjárt a kezdet kezdetén lehessen, szabad és jogos legyen más törvényre való hivatkozással annak in-

tencióját figyelmen kívül hagyni és rendelkezéseit semmibe se venni, mert valamelyes személyi és önző érdek azt úgy kívánja? Akkor nem tesz senki — és minek is tenne — közérdekű alapítványt.

A törvényes formák között jóváhagyott alapító-levél a lex speciális, a különleges törvény kötelező erejével bír. Az adott esetben tehát jog szerint nem lehet, nem szabad, nem jogos így érvelni: a községi kisededóvásról szóló törvény ideiglenes alkalmazásu óvónöket nem ismer, tehát az óvónöket véglegesíteni kell; mert az alapítólevél világi óvónöket csak ideiglenes alkalmazásban tűr meg; éppen így a jogi érzéknek és tudásnak elemi követelményeit is nélkülöznék az ilyen beszéd és érvelés: a községi kisededóvásról szóló törvény községi ovodában igazgatói állást nem ismer, tehát a Károly-ovodában a mindenkor plébánosnak, mint igazgatónak nincs és nem is lehet helye; mert az alapító-levél 5. pontja ezt határozottan kívánja, kiköti és így követeli; éppen így, nem mondom, hogy maliciára, de nagy tájékozatlanságra s a jogi és erkölcsi érzék hiányára vallana pl. az ilyen beszéd: az alapító-levélben a Károly-ovodának az apácákra való bízása csak mint óhajtás van kifejezve, tehát figyelmen kívül hagyható; mert a Károly-ovodának vezetése valamely apáca-szerzet által az alapító-levél 6. pontjában mint végcél van megjelölve, melynek elérése a község közönségének az alapítvány elfogadásából folyó erkölcsi kötelessége az alatókkal szemben; végül a hatalmi jogkörnek teljes félreértésére, vagy hatalmi tultengésre mutatna az ilyen okoskodás: a községi kisededóvásról szóló országos törvény a községi képviselő-testület által választott ovodai felügyelő-bizottságot azzal a joggal ruházza fel, hogy a közigazgatási bizottság egy e célra kiküldött tagjának elnöklete alatt a községi ovodák vezetésére óvónöket válasszon, tehát az ovodai felügyelő-bizottságnak joga volt

óvónöket választani s mikor ezt cselekedte és ennek következményeként a megválasztott óvónöket véglegesítette, csak a törvényben gyökerező jogával élt; mert az alapítólevél ovodai felügyelő-bizottságról egy szó említést sem tesz s ilyet nem is ismer.

Általános és minden téren elfogadott jogi elv, hogy a megbízó nem adhat nagyobb hatalmat megbízottjának, mint amelylyel maga rendelkezik; az alapító-levélben a község képviselő-testülete van arra felhatalmazva, hogy apácák hiányában „törvényes minősítéssel bíró óvónöt alkalmazzon“ — jól jegyezzük meg: ne válasszon, hanem csak „alkalmazzon“ — honnan vette tehát a képviselőtestület által kiküldött felügyelő-bizottság a jogot arra, hogy óvónöket válasszon, sőt véglegesítsen?

A jogi kérdésekben analfabéta is felfogja és első pillanatra megérti, hogy alkalmazás, választás és véglegesítés között roppant nagy és jogi következményeiben nem azonos, hanem teljesen eltérő a különbség.

Az alapító örgróf ur előzetesen hozzájárult ahhoz, hogy a most is működő óvónök a Károly-ovodában alkalmaztassanak, de nem járult hozzá ahhoz, — hiszen önmagával jött volna ellenmondásba — hogy megválasszassanak, mert a hozzájárulás előleges kikérése és megnyerése jogilag kizárja a választást, s a legkevésbé járult hozzá ahhoz, hogy véglegesíttessenek, s az óvónök véglegesítéséről csak mintegy két év előtt szerzett megütközéssel tudomást.

Ezek után azt hiszem, — s azt hiszem, hogy jól hiszem — felesleges a további diskusszió. Alokoskodásokkal, fölösleges és céltudatos aggályok keltésével lehet ez érvek erejét egyik-másik polgártárs előtt gyöngíteni, de ez érvek erejét sem etikai, sem jogi szempontból megdönteni nem lehet.

Hátra van még a célszerűségi, a praktikus szempont, a kényelmes és legfőképpen újabb kiadásokat nem igénylő módozat megkeresése és kivitele.

Hát azért működtek a mostani óvónök és azért fognak 1909. szeptember 1-ig, tehát hat és fél éven keresztül a községi kisededóvas érdekében megelégedésre — mert fegyelmi eljárásra eddigelé alapos okot nem szolgáltatnak — működni, hogy e terminus lejártá után kenyeröket, állásukat veszítsék?

Nem mondom azt, hogy ennyi évi itt működés után nincsen jogcímök arra, hogy megélhetési módjukat továbbra is itt keressék; nem vitális érdeke ugyan a községnek, hogy itt maradjanak; képesítéssel bírván, másutt is kereshetnek és találhatnak is állandó alkalmazást; de kijelenthetem, hogy sem az örgrófi család, sem az apácák nem kívánják, sőt legtávolabbról sem akarják azt, hogy kenyerüket veszítsék.

Mi tehát a teendő? A Károly-ovoda nem elégséges ma már az ovodai növendékek befogadására s a község már az 1906. évben fel lett híva arra, hogy új ovodák felállításáról gondoskodjék; az államsegély már akkor megígértetett az új ovodák felszerelésére,

Az ablakhoz váncorgott s lüktető agyát rányomta a párás üvegre. Kint dermesztő északi szél dühöngött s hahotázva rázta meg az ablak párkányait. A szive ütemre vert, mint az elvonuló katonák tompán bergő dobja. Aztán visszament az asztalhoz, s tekintete a gyermekekről a levélre esett s hosszan, kinosan fölsohajtott:

— Istenem!

A gyermekek bambán, értetlenül nézték ezt a vergődést. Ajkuk sirásra csücsörödött az ismeretlen szenvedés láttán.

Imrédi megsimogatta őket.

— Nem, nem titeket . . . — mormogta halkan.

Ismét fölvetette a levelet s gépiesen bonogatni kezdte.

Az asszony e pillanatban lépett a szobába. Virulón kipirulva, szépsége teljében suhant be.

— Levél gyűtt, levél gyűtt, ! — sikongtak a gyerekek.

Az asszony szeme fölviillant, az ajka megremegett.

— Hol? lihegte, — hol van?

Egy ugrással az ura mellett termett s kiragadta a kezéből a borítékot.

Add ide, — bődült föl Imrédi, — add ide . . . te . . .

Az asszony átfutotta a sorokat. A keble zihált, a szeme mint egy kiáradt vulkán, felhőssé lett s könny csillogott benne.

— Nesze, — mondta haragosan, — olvasd!

„Asszonyom — olvasta a férj — ha ön csakugyan fehérmű-varráshoz is ért, látogassa meg a feleségemet. Stb. Dr. Sebők.“

Bocsáss meg, — szolt Imrédi halkan a feleségéhez s megsimogatta puha, reszkető kezét. — Te jó vagy, szent vagy, az én mártírom vagy.

A nő megtörülte a szemét s hangtalan a gyermekeihez fordult.

— Vacsorázzunk!

— Vacsorázzunk! Vacsorázzunk! . . . — kiabáltak a fiuk.

Imrédi az ablakhoz ment s az utcára nézett.

— Micsoda orkán! — szolt visszafordulva.

A szél pedig zugott, bömbölt, harsogott oda kint. Néha-néha megrázta az ablak-szárnyakat s beröhögött.

— Hahaha!

Imrédi nyugodtan leült a terített asztalhoz. Imrédi, a dr. Sebők ügyvéd ur segédje, nem értette a szél beszédét s gyönyörrel falta a jó falatokat.

az ovónők fizetésére és lakbér illetményeire vonatkozólag, ha a község a felállítandó ovodák helyiségeiről gondoskodik. Ha e pillanatban talán nem, de 2—3 év lefolyása alatt kényszerítve lesz új ovodák felállítására. Ne várja meg a község a törvény kényszerű végrehajtását; tegye meg a megfelelő intézkedéseket már most; megfelelő épülete van hozzá, az államsegély meg van ígérve és megnyerhető; periculum in mora — a késlekedésben, a huzavonában veszély rejlik, aminek majd és csakis ennek — hogy az egyik hírlapi közlemény kifejezésével éljek — megihatja a drága levét.

Ilyen célszerű, okos és praktikus eljárás mellett újabb megterhelhetés nélkül a község két új ovodához, amelyek felállítása ugyanis csak ideig-óráig elodázható — jutna; az ovónők működése kellő méltánylásban részesülne s mert az állam venné át és dotálná őket — ez lenne a község részéről a föltétel, amit a közigazgatási bizottsági végzés is hangsúlyoz és kilátásba helyez — anyagilag nem károsodnának, sőt még nyernének is, mert az állam jobban javadalmazza az ovónőket, mint teszi és teheti ezt a község a Károly-ovodában. Videant consules: lássák a képviselők, hogy a község érdekében ennek így kell történnie és tegyenek róla, hogy így történjék.

Kádár Szilveszter,
plébános

Az utcai fák tulajdonjoga

A m. kir. belügyminiszternek egy igen érdekes és fölöttébb fontos elvi jelentőségű döntését közli a „Belügyi Közlöny“ ez évi hatodik száma.

Nem kisebb dologról van szó, mint arról, hogy a fák és beültetett növények, mihelyt a talajban gyökeret vertek, az ingatlan alkatrészeivé válnak s ily minőségükben a föld tulajdonosának tulajdonába mennek át, tekintet nélkül arra, hogy az ültetéskor kinek a tulajdonában voltak és hogy az ültető jó vagy rosszhiszeműen járt-e el. Mivel pedig a közlekedési utak, utcák és közterek községi vagyont képeznek, az ily közterületekre kiültetett fák tulajdonjoga is a községé, minden tekintet nélkül az ültető személyére.

Szóval: az utcai fák nem a háztulajdonosoknak birtokai, hanem a község vagyonát képezik, s ezen ültetvények fölött nem a házigazda, vagy annak bérlője rendelkezik, hanem maga a tulajdonos község, illetőleg annak előljárósága.

Érdekes előzménye a belügyminiszter ezen döntésének az, hogy egyik község képviselőtestülete szabályrendeletet alkotott, kimondván abban, hogy a közterekre kiültetett fák tulajdonjoga az azokat kiültető ház és telektulajdonosokat illeti, és azok fölött az illetők korlátlanul rendelkezhetnek. A törvényhatósági bizottság szabályrendeletétől megtagadta a jóváhagyást, főlegbezés folytán pedig a miniszter a fenti értelemben végérvényesen

határozott, kimondván azt is, hogy hiába való az eddigi ellenkező gyakorlatra való hivatkozás, mert egy, bár meghonosított téves gyakorlat a világos jogszabály rendelkezésével szemben tekintetbe nem jöhet, s nem vehető figyelembe azon indok sem, hogy a község a fák felett kellő védelmet nem gyakorolhat, ellenben a fának magántulajdonosa azt a káros behatások ellen megvédi és gondozza.

Szükségesnek láttuk a kormányhatóság ezen rendelkezésére a község figyelmét annál is inkább felhívni, mert köztapasztalás szerint éppen most kezdődnek a tavaszi fanyesések, gallyazások, kidöntések és újraültetések, s így mindenképpen előrelátható, hogy egy kellőleg meg nem hirdetett szabályzat végrehajtása sokféle nehézségeket támaszthat.

Különös figyelmébe ajánljuk a lakosságnak a mezőrendőri törvény azon rendelkezését, hogy kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő az, aki a gazdasági terményeket, a fákat és a csemetéket vagy gyümölcseit jogszabálytalanul rongálja, levágja, kitördeli, legallyazza vagy kiássa.

A közutakon vagy köztereken lévő fákon és csemetéken elkövetett ilyen rongálások miatt, amennyiben az okozott kár 60. korona értéket meg nem halad, a közigazgatási hatóság hivatalból köteles a kihágási büntető eljárást megindítani, nagyobb kár esetén pedig a kir. járásbíróóság ítélkezik.

Nézetünk szerint elsőrendű fontossággal bír e dologban az, hogy a községi előljáróság a miniszter általános érvényű rendelkezésére a község figyelmét a legkiterjedtebb módon felhívja, azt követőleg pedig hatékonyan gondoskodik a közvagyon megoltalmazásáról, mert az föltétlenül bizonyos, hogy a községi területen lévő fák értéke ezer koronát meghalad, s ott ahol a közvagyon nem Csáky-szalmája, a jövedelem fokozásával a közterek enyhítésén munkálni végnélküli kötelesség.

A drágaság ellen.

Örömmel vette hírül az egész ország, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök kezdeményezésére ankét ül össze a pénzügyminisztériumban, amelynek hivatása, hogy az élelmiszer drágasággal, valamint a lakásinséggel és a lakásuzsorával foglalkozék.

A kormány ezzel egy olyan akciót kezdett meg, amely, ha sikerre vezet, nagyobb népszerűséget biztosít neki, mint bármely politikai diadal. Mert hogy magyar vezényszó nincsen, vagy hogy a zászló- és címerkérdés nincsenek megoldva, az bántja ugyan minden magyar önértetét, de ezeket a hiányokat sem a gyomrán, sem a zsebén közvetlenül nem érzi meg. Mig az élelmiszeruzsora kihatással van a társadalmi életünk minden nyilvánulására.

Nap-nap után érezzük a családi

körben annak az állapotnak a reakcióját, amelyet az élelmiszerek drágasága okoz. A lakásuzsora pedig annyira felhajtja a házbéreket, hogy a kispolgár kénytelen maga és családja szájától megvonni a falatot, kénytelen izlésén és megszokott szokásán alul öltözködni, csak hogy fedezni tudja a felszított házbéreket. Mint minden rosszban, itt is a főváros vezet; de konstatálható, hogy a lakásuzsora meg van már minden vidéki városban, bár kisebb nagyobb mértékben.

Elkészve bár, de mégis elég jókor jön tehát az ankét, amelynek eredményétől várhatjuk az élelmiszer és lakásuzsora enyhítését, vagyis kedvezőbb életfeltételeket.

Igaz, hogy ami az élelmiszer uzsorát illeti, az részben önmagától megszűnik, ha az idén jó termése lesz az országnak. De teljesen megszűnni csak akkor fog, ha törvényhozási uton történik gondoskodás arról, hogy magán-speculáció kénye-kedve szerint ki ne aknázhassa a helyzetet.

E helyütt már többször hangoztattuk, hogy sem a társadalom, sem a törvényhatóságok nem elég erősek ahhoz, hogy az olyan meggyökeresedett anomáliának, mint amilyen a házbér és élelmiszer-uzsora, véget vessenek, Magyarországon csak a kormánynak van annyi ereje, hogy megfékezze a hatalom polcaiban levő kizsákmányolókat. A kormánynak van pénze, végrehajtó közege, intézkedési joga és módjába áll a törvényhozás segítségét is igénybe venni. Ami erőt összegyűjtött a magyar nép, azt mind az állam abszorbeálja, nem úgy, mint a nyugati országokban, ahol a társadalom legalább olyan nagy faktor az ország sorsának intézése körül, mint az állam.

Nem tudjuk, mire célzott a miniszterelnök, amikor kijelentette, hogy megmondja egyetlen módját a bajok megszüntetésének.

A csodákban nem hiszünk. Gyűléseken, ankéteken s a sajtóban számtalanszor hirdették már az eszközöket, melyek alkalmasak a lakás- és élelmiszeruzsora megszüntetésére. Ezekből a kormány bőségesen merithet direktívát.

Annyi bizonyos, hogy az élelmiszer uzsorásokat nem lehet másképpen megfékezni, mint megtorló intézkedésekkel s a lakásnyomoruságot nem lehet másként enyhíteni, mint új munkás házak építésével. S mindezt sörgösen meg kell csinálni, még mielőtt a baj általánossá válnék, hogy megzavarhatná az ország nyugalalmát. Az egész ország lakossága reménykedéssel néz elébe annak az ankétnek, amelynek sikerében alig kételkedhetni, tudva, hogy maga a miniszterelnök kívánja ott a helyzetet dominálni.

A Mindszenti Takarékpénztár ajánlja ügyfeleinek, valamint a n. é. közönségnek mérsékelt, fel nem emelt kamatláb mellett nyújtott váltó-, kötvény-, jelzálog- és törlesztéses kölcsöneit. Kezelési és egyéb díjakat nem számít. Az igazgatóság.

Ujdonságok.

— **A megyegyűlésből.** Csongrádvármegye törvényhatósági bizottságának február 28-án tartott ülésében eszközölt pótválasztáson a közigazgatásba beválasztottak: Dr. Szarka Mihály és Novák József. További tárgyak között elutasított Vajda Ernőnek, az „Alföldi Ellenzék“ könyvnyomda tulajdonosának a vármegyei hivatalos lap előállítására tárgyában hozott alispáni határozat ellen beadott felebezése, amely szerint kifogásolta, hogy az előállítást ő látszólag olcsóbb ajánlatára nem neki, hanem a „Szentés és Vidéke“ nyomdájának adatott. Tasnádi Imre és Dr. Herglóc István volt járási főszolgabírák nyugdíjaztattak. Mindszenti község képviselőtestületének abbeli határozata, hogy a borítal és huszfogyasztási adók kezelését régebbi két alkalmazottjára bizza, feloldatott s miután a mellőzött külön alkalmazott segítségére a község ügyvezetésének szüksége van, új megfelelő határozatra utasított.

— **Farsang napja.** Ma, vasárnap vette kezdetét farsang három napja. Ez alkalomra az egyház három napig tartó Szentségimádást rendelt el, hogy ellensúlyozza némileg a sok bántalmat, amiket az emberek, különösen e napok alatt elkövetnek. Templomunkban is Szentségimádás lesz e napok alatt, és pedig a következő rend szerint: Minden nap három szentmise; reggel 7 órakor énekes nagymise Szentség-kitételrel, 8 órakor csendes mise, amelyen az iskolás gyermekek is megjelennek tanítóik vezetése mellett, a harmadik szentmise pedig délelőtt 10 órakor lesz. Délután 5 órakor mind a három napon Szentség-betét, litániával. Napközben a hívek minden órában csoportonként fölvaltva végzik imádsukat a Szentség előtt, amely imádsásra a harangszó fogja hívni minden órában a híveket. Kedden, farsang utolsó napjának éjjelén 11 órakor a nagyharang bongása fogja jelezni, hogy vége a farsangi mulatozásoknak s kezdődik a bűnbánati időszak, a „mementó mori“ nagy napja: hamvazó szerda. E napon reggel 7 órakor veszi kezdetét a hamuszentelés, utána szentmise közben történik a hamvazás. Szerdán tehát belépünk a nagyböjti időszakba, mely 40 napig tart.

— **A pénzpiac.** Az ultimó közeledése csaknem hatástalan a pénzpiacra. Csekély forgalomnál a leszámítolási kamatláb változatlan. A bécsi kínálat tartózkodó, viszont a kereslet is csekély. A jegybank budapesti fiókjánál egy millió korona benyújtással szemben, a napokban két millió korona volt az esedékesség. Míg nálunk a pénzviszonyok csaknem változatlanok és a javulás csak igen lassú, a londoni pénzpiacra már legközelebb a bankkamatláb ujjabb leszállítását várják. Az angol bank legutóbbi kimutatása az arany készlet növekedését mutatja; a magánkamatláb pedig — mint jelentik, 3 és fél százalék. Newyorkból is aranyvisszaözlést várnak. Mindebből arra következtetnek, hogy legközelebb a jövő héten az angol bank 3 és fél százalékra szállítja le a hivatalos rátát. A németbirodalmi bank állapota is javult. Tettes visszafizetések történtek, az adómentes tartalék is jelentékeny és ha talán e hó végére nem is, de március elejére a bankkamatláb leszállítását várják legalább fél százalékkal. A magánkamatláb Berlinben 4 és fél százalék.

— **Egy megjegyzés.** Kádár plébános urnak vezető cikkére — éppen a tárgy vélt ösmeretéből kifolyólag — bátorkodunk megjegyezni, hogy Pallavicini Sándor örgróf ur a Károly-ovoda 40,000 koronás alapítvány összegét az alapítványul szolgáló értékpapiroknak 1907. június havában kevesebb kamatozási papirokra történt konvertálása következtében önként kiegészítette 44,500 koro-

nára, amely kiegészítés után a község ugyanannyi kamatot élvez az alapítvány után, mint eddig. Tartozunk annak a kijelentésével is, hogy községünk lakossága, előljárósága úgy, mint lapunk, ha egyben-másban keresztezi nagyrabecsült plébánosunknak egyugyanazon célt szolgáló törekvéseit, ezen keresztezés se maliciózus, se célzatos nem lehet, legfőlegb céltudatos; mert mindannyian féltékeny gondal őrizzük az örgrófi család és községünk között fennálló régi jó viszonyt. Legfőlegb utaink, módjaink különböznek kissé, amelyekben a közös célt elérni óhajtjuk. — Mindamelllett a legnagyobb készséggel adtuk helyet a plébános ur cikkének ezuttal is, noha a benne kifejtett ez iránti aggodalmára tudomásunk szerint senki sem szolgáltatott okot.

— **Meghívó.** A következő sorok közlésére kértünk fel: A „Mindszenti Önszegélyző Szövetkezet“ mindazon tagjait, akik a „Mindszenti Önszegélyző Szövetkezet“-et a mostani alapszabály szerint továbbra is fenn akarják tartani — s a Központi Hitelszövetkezetbe való belépést nem akarják — azok március hó 2-án, azaz: hushagyó hétfőn délelőtt fél 10 órakor a község háza tanácstermében tartandó értekezletre megjelenni sziveskedjenek. Mindszenti, 1908. év február hó 29-én. Több Önszegélyző Szövetkezeti részvényes.

— **Böjti prédikációk.** A mostani nagy böjti prédikációkat ez évben Kádár Szilveszter, kamarás-plébános fogja tartani a szokásos pénteki napokon délután 3 órakor. A hét nagyböjti prédikáció közül az utolsó nagy-pénteken lesz. Mint értesülünk, a kiváló szónok Krisztus szenvedésével kapcsolatban korszerű kérdéseket fog tárgyalni.

— **Az akasztott ember üzenete.** A napokban egy vörös orru, dagadt képű ember vágódott be a rendőrkapitányhoz.

— Nyomozást kérek!

— Milyen ügyben?

— Meggyaláztak.

— Önt? Milyen módon?

— Itt van.

A vörös orru, dagadt képű ur egy képes levelező-lapot tett a kapitány elé. A levelező lapról a következő sorok voltak olvashatók:

„Kedves Samu! Három hónap mulva te is utánam jössz. A közeli viszontlátás reményében, elvtásad

Husz Ábrahám.“

A dagadt orru férfiú üvöltött mérgében:

— Tetszik tudni, hogy Husz Ábrahámot felakasztották. Kérem kinyomozni e levél íróját.

A kapitány lecsillapította a dühöngőt.

— Ostoba tréfáról van szó, melyet nem szabad komolyan venni.

— **A „Mindszenti Önszegélyző Szövetkezet“ (kistakarék) évi közgyűlése.** A „Mindszenti Önszegélyző Szövetkezet“ febr. hó 23-án d. u. 2 órakor tartotta meg közgyűlését amelynek a legnagyobb érdeklődéssel nézett elé községünk polgársága. Már d. u. 1 óra után gyülekeztek a részvényesek s csakhamar meg lehetett nyitni a közgyűlést mert a szükséges részvény képviselő az alapszabályoknak megfelelőleg együtt volt.

Gelsy Péter, — miután az alapszabály szerinti határozat képességet konstataálta — felkéri a megjelenteket, hogy a gyűlés vezetésére elnököt s jegyzőt választani sziveskedjenek. A közgyűlés elnöknek Horváth Antalt, jegyzőnek pedig Karaszka Kálmánt választotta. A jegyzőkönyv hitelesítésére Tormássy Miklós és Elekes Gábor küldettek ki.

Ezután Gelsy Péter a tárgysorozat értelmében az igazgatóság és felügyelőbizottsági jelentést terjesztette elő a múlt 1907. évi üzleteredményről. A közgyűlés úgy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottság jelentését egyhangulag elfogadta s a szokásos fentartásokkal a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelőbizottságnak megadta, s ezzel

kapcsolatban a tiszta nyereség felosztását s jóváhagyta. A tisztviselők tiszteletdíjainak megállapítására nézve a közgyűlés a múlt évi tiszteletdíjakat szavazta meg.

Élénk vitára szolgáltatott okot az igazgató, igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása. Míg egyrészt nyilvánvaló lett, hogy a közgyűlés a jelenlegi vezető igazgatót, igazgatóságot s felügyelőbizottságot mellőzni nem akarja, irántuk bizalommal viseltek; másrészt úgy a maga, mint az igazgatóság és felügyelő-bizottság nevében kijelenti, hogy csak akkor hajlandók elfogadni a megbízást, ha az igazgatóság és felügyelő-bizottság által elfogadott s előterjesztendő indítványát a közgyűlés magáévá teszi.

A közgyűlés többek hozzászólása után igazgatónak: Gelsy Pétert, aligazgatónak Baksay Illést, ig. tagoknak pedig: Korom Gáspár, Farkas Ferenc, Gyovay András, Pánczél Károly és Keresztes Áront választotta meg. A felügyelő-bizottság tagjai lettek: Baksay József, Schwáb József, Lovass Jenő, Kardos István és Szécsenyi Lukács. Ezután a közgyűlés határozatából Gelsy Péter az igazgatóság és felügyelőbizottság együttes indítványát terjesztette elő, mely szerint: mondja ki a közgyűlés elvileg, hogy felszámol és az Orsz. Központi Hitelszövetkezetbe lép. Ha ezen indítvány a közgyűlés által elfogadtatik, utasítsa az igazgatóságot arra nézve, hogy egy rendkívüli közgyűlést hívjon egybe, melynek egyedüli tárgya volna a felszámolás és az Orsz. Központi Hitelszövetkezetbe való belépés. Schwáb József felügyelőbizottsági tag, többeknek ellene és mellette való felszólalása után az előterjesztett indítványt azzal egészíti ki, hogy igenis, mondja ki a közgyűlés azt: „hogy fizessenek ki bennünket“, amiből önként következik a felszámolás. Elnök megállapítja a többséget s határozatilag kimondja, hogy a szövetkezet a felszámolást elvileg elfogadja — amiből természetesen következik az Orsz. Központi Hitelszövetkezetbe való belépés is. Felhivatik tehát az igazgatóságot, hogy 30 napon belül egy rendkívüli közgyűlést hívjon össze, melynek tárgysorozata lesz: A felszámolás és az Orsz. Központi Hitelszövetkezetbe való belépés feletti határozat. Ezután az eddigi pénztárost és könyvelőt választotta meg, mely után elnök a higgadt és tárgyilagos viselkedést megköszönve, a gyűlést berekesztette.

— **Közgyűlések.** A Mindszenti Tejszövetkezet ma, vasárnap délután 2 órakor, a kölcsönös állatbiztosító társaság pedig folytatólag délután 4 órakor tartja évi rendes közgyűlését a község háza tanácstermében, melyre a tagok ezuton is meghívotnak.

— **Az utcai fák irtása.** Mielőtt lapunk mai cikke napvilágot látott, már hire ment, hogy a házak előtti fasor március 1-től kezdve az állam vagy a község tulajdonába megy át, aki tehát nem akarja átengedni a háza elé ültetett fáját, az idejében igyekezzék azt megmenteni. — Lón is általános rémület s széltében-hosszában elkezdették a tulajdonosok a házak előtti s az utcák diszeül szolgáló gyönyörű gömb akácokat, jegenye nyárfákat stb. kiszedni. Még talán jókor neszelt meg előljáróságunk a fenyegető veszedelmet, mert a tegnapi hetipiackor kidoboltatta, hogy ne félse senki a háza előtti fáját, ne vágja ki senki addig ameddig a képviselőtestület ez irányban határozatot nem hoz. Azt hisszük, meg lehet nyugodva minden háztulajdonos, hogy a képviselő testület nem fog oly határozatot hozni, amelynek következményeként utcáink kietlen pusztává válnának.

— **Halálozás.** Gémes Elez, községünknek egyik szorgalmas s közbecsült iparos a február hó 24-én, rövid szenvedés után, 54 éves korában elhunyt. A helybeli 48-as körnek alapítása óta hűséges tagja volt a megboldogult, kit a 48-as kör gyász zászlóval kísért ki utolsó útjára s ravatalára koszorut helyezett. A Mindszenti Önszegélyző Szövetkezetnek is sok éven át hűséges szolgálja volt, aki becsületességgel s kötelességének pontos teljesítésével a részvényesek elismerését is mindenkor kiérdemelte. Halála az egész községben részvétet keltett, mert az öreg „Elez bácsi“-t mindenki nagyon szerette. Nyugodjék békében.

— **Három bál.** A farsang végét hagyományos szokás szerint mindenkor nagy vigassággal szokta a mindszenti nép eltölteni. Lesz multság, bankett bőven, a mai napon pedig három bál, amelyeket a Mindszenti Iparosok es Kereskedők Köre, a 48-as kör és a mindszenti építőmunkások rendeznek. Mind a három bál rendezői nagyban buzgólkodnak a vigasságok sikerén, ami tekintve a farsangos időket, nem is fog elmaradni.

— **Az iparos tanonciskola megnyitása.** Mint örömmel értesülünk, derék iparosainak azon óhajta, hogy tanítványaik a megfelelő képzést az iparos tanonciskolában nyerhessék el, nemskára megvalósul. Az iparos iskolai felügyelő bizottság ugyanis elhatározta, hogy a rendes tanítás a közp. fiúiskolában március hó 5-én csütörtökön d. u. 5 órakor az V. VI. f. u. oszt. tantermében kezdetik meg. Felhívjuk tehát iparosaink és kereskedőink figyelmét, hogy tanítványaikat már március hó 4-én szerdán d. u. 2—5 az igazgatói irodában feltétlenül irassák be. E csonka tanévben 2 osztály fog felállítani: az „Előkészítő“ és I. ip. isk. osztály. Az előkészítő osztályban:

Kedden: 5—6. mértani rajz, 6—7 olvasás, 7—8. számán.

Szerdán: 1—3. szabadkézi rajz, 3—4 hittan.

Pénteken: 5—6. írás, 6—8. számán.

Az I. ip. isk. osztályban:

Hétfőn: 5—6. olvasás és reálisk, 6—7. ipari számítás és könyvvitel.

Csütörtökön: 5—6. mértani rajz, 6—7. üzleti fogalmazás, 7—8. ipari számítás és könyvvitel.

Vasárnap: 1—3. szabadkézi rajz, 3—4. hittan.

Ugy az iparhatóság, mint az ip. isk. felügy. bizottság igen méltányosan járt el az iparosokkal szemben az órarend összeállításánál; amennyiben akinek esetleg több tanulója van, ha csak képzettség szerint nem egy osztályba járnak, nem kénytelenek mindegyiket az esti órákban nélkülözni, vagyis felváltva járhatnak úgy az esteli, mint a nappali órákban az iparos tanonciskolába.

— **Osztják a Gémes-tavát.** Mint más években, úgy ez évben is kisembereknek holdas parcellákban osztja ki a Pallavicini-uradalom a falu alatti ugynevezett Gémes-tava ártéri területet. Mint halljuk, 200 parcellánál több lesz itt kiadva, de hát mi ez a tenger sima tükörhöz képest?! Hátha két-három annyi volna, nem-e gazdára találna? Hogyne! A kukoricának, babnak alkalmas ezen terület holdja után 7—8—9 forint évi hasznóbért kell fizetni s ha a víz megfutja, az uradalom vissza adja a befizetett hasznóbért. Persze ily kedvező föltételek mellett a szegény ember igen keveset kockáztat.

— **Nincs farsangi szünet az iskolákban.** A vármegyei kir. tanfelügyelő, iekintettel ama sajnos körülményre, hogy a farsangi bálak s más effajta multságokra maguk a tanulók is ellátogatnak, ami a gyermekek erkölcsös nevelésére káros kihatással van, a farsangi vakációt beszüntette. A mindenképpen helyes rendelet egész terjedelmében a következő:

Tek. Állami iskolai Gondnokság, Mindszent. Értesitem Cimet, hogy a farsangi

napokon egész napra terjedő iskolai szünetet többé nem engedélyezek. Az iskolai ünnepek és szünetek a gondnoksági Utasítás 38 §-ában megjelölve vannak miért is csak azokat lehet szünnapoknak tekinteni, annál is inkább, mert a beérkező panaszokból azt látom, hogy a régi szokáson alapuló farsangi szünnapokon a tanulók az utcán csavarogtak, ott sokszor szemérmét sértő látványoknak voltak tanúi, nem ritkán korcsmába mentek, ott maguk is dorbézoltak, így tehát a szünetek egyáltalán nem szolgáltak erkölcsök vagy vallásosságuk fokozására. Ezen visszaélések elkerülése és az ifjúságnak a korcsmától való távoltartása érdekében, de meg azért is, hogy e napokon vallási gyakorlataiknak eleget telessenek, célszerűnek tartom, hogy a tanulók hétfőn és kedden délelőtt menjenek a templomba, templom után pedig, úgy délelőtt, mint délután a tanítás betartandó. A tanításon meg nem jelenő tanulók mint igazolatlanul mulasztók kimutatandók. Tekintettel a szorgalmi idők rövidegére, szükségesnek tartom, hogy az idő jól felhasználtsék és a sok indokolatlan vakációnak vége vessék. Szeged, 1908. február hó 17. Scossa Dezső kir. tanácsos, tanfelügyelő.

— **Az iparoktatásról.** Az új ipartörvény javaslatnak egyik fontos része, amely az iparos tanoncok iskolai kiképzéséről szól. A javaslat ugyanis kimondja hogy ipari pályára csak az mehet, aki az elemi iskola 6 osztályát és az inasiskola három éves tanfolyamát legalább is elégségesen elvégezte.

— **Fogások kerti magvak árusításánál.** Hogy mire képesek a zavarosban halászó emberek, azt legjobban mutatja magelárusítással foglalkozó egyes kereskedők ravaszága, kik máshonnan beszerzett kerti magvaikat a Mauthner-féle árjegyzék folyó számaival jelölik, mert ez által azt a hitet akarják kelteni a vevőkben, hogy Mauthner-féle magot kapnak. A közönség ne hagyja magát meg téveszteni; mert akármilyen szám van a tasakra nyomva, ha nincs rajt a Mauthner-név akkor az a tasak nem is tartalmazza az általános legjelesebbnek elismert Mauthner-féle kerti magot.

— **Időjárásunk** egészen tavasziasra fordult. A Tisza jege elvonult. Az országos vízrajzi osztály az érdekelteket értesíti, hogy a felső Tisza, Szamos vidékén a tavalyinál nagyobb hómennyiség fekszik. Tehát közepes árvízre megint kilátása lehet vidékünknek.

— **Kupecfogás.** A sertéstartó gazdákra bizonyára érdekes lesz annak a tudása, hogy a hizott sertés súlyát, hogy lehet megközelítő pontossággal meghatározni mérleg nélkül. Zsineggel vagy szalaggal megmérjük az állat hosszát, a fejtől kezdve (pontosan a fülek között) a háton végig egész a fark tövéig. Feljegyezzük a kapott centimétereket, azután megmérjük a disznó területét közvetlen a első lábak mögött, azonban pontosan derékszögben a háthoz és szintén feljegyezzük a centimétereket. Most megszorozzuk a két számot egymással. Az így nyert számot, ha kövér a disznó, 11-el; ha csak félig van hizalva, 13-mal elosztjuk. A kapott szám majdnem kiadja a teljes pontos súlyt. Akinek módjában áll próbálja ki.

— **Visszanyerte az ura pénzét.** Drezdában történt ez az eset, de megtörténhetett volna akárhol. Egy környékbeli földesur több szekér gabonát adott el a drezdai vásáron, a szekereket haza küldte, aztán egy vendéglőbe sörözni kezdett, mikor pedig ismerősökre akadt, billiárdozni kezdett. A földesur elvesztette a gabona árát, a hintóját, még a két lovát is. Az asszony aki hiába várta haza az urát, hajnalban befogatott és a városba jött. Éppen a játék végén toppant be a vendéglőbe. Mikor megtudta férje vesztését, megragadta a dáktól és fölszólította az urakat, hogy folytassák vele a billiárdozást. Az urak csupa udvariasságból beleegyeztek

s megkezdődött a játék. Az asszony, ki szállótulajdonosnak a leánya, már gyermekkorában megtanult billiárdozni s kitünően játszott. Körülbelül két óra múlva visszanyerte a gabona árát, a kocsi és a lovakat. Ezután szó nélkül letette a dáktól, megfogta az urát, a visszanyert kocsihoz vezette és haza hajtotta.

— **Az éneklés titka.** Legzeneitlenebbnek nevezett angol nemzet egyik fia Horspool énekmeister két évvel ezelőtt felfedezte a hangképzés mesterséges módját. Alakult egy angol társaság, amely erre a célra iskolát létesített. A kiváló felfedező az új rendszerű oktatásért évenként körülbelül huszonötezer korona fizetésben részesült mellékjárások nélkül. Az intézet vezetője fennen hirdette, hogy a módszerrel bárkit olyan énekessé képeznek, mint Caruso vagy Bonci.

Az idén is csaknem négyszáz énekes növendék jelentkezett felvételre. És ez a tény, fájta a Guilhall School of Music igazgatójának aki elkeseredésében Horspoolt szélhámosnak minősítette. Természetesen az ügy pörre került, amelyet a napokban tárgyal egy londoni törvényszék.

A felfedező kitaróan védekezett. Elmonta, hogy az évek hosszas vizsgálódásának köszönheti a nagyszerű eredményt. Két kérdésre kellett megfelelnie. Hogyan lehet a hangszalagok minél erősebb rezgését elérni és miként válik az orgánum a leg- eszményibb szépségüvé.

Az első kérdésre tíz évvel ezelőtt találta meg a helyes feleletet, amikor egy gyermek ordítását figyelgette. Észrevette, hogy a kis ember testének méreteihez képest aránytalanul erős hangot tud hallatni, anélkül azonban, hogy a hangszalagok megsérülne. Megállapította, hogy az ok az arcizmok mozdulataiban rejlik. Így sikerült a hangerősítés módjára rátalálni. Alacsony személyek is kis idő múlva akkorákat tudtak bögni, mint Nubia párdúca. Ezzel meg volt a nyers anyag. Most már csak a szépség kellett hozzá. Tanulmányozta a nevesebb művészek énekét és úgy tapasztalta, hogy a hang annál kellemesebb, mennél nagyobb az együttrezgésre rezonálásra való szájüreg. Ezt pedig csak úgy lehet megcsinálni ha az énekes előrenyújtja az alsó állkapcsát. Az ő tanítványai mindig kitölt alsóajakkal dalolnak és meglepően gyönyörűen.

Ezeket adta elő Horspool mester. Utána Cummings dr. zenetudós véleményét kérték ki, aki úgy nyilatkozott, hogy mind a két megfigyelés agyrém. Az arcizmok és a hangszalagok között olyan összefüggés van, mint a hajzat és a fül között. Az ajk előrebiztyesítését ő is észrevette egy élő lényénél, még pedig a számaránál.

A Covent Garden orvosa Nilson Ree, akire a legdrágább torkokat bízzák, orvosi szempontból ütött hatalmasokat a szenezációs rendszeren. Közönséges anyag nem fejlődhetik ékes hanggá és legkevésbé sem művészi értékűvé. A hang születik. Az erősség és a fény nemcsak a hangszalagoktól függ, hanem az egész gégefő berendezkedésétől.

A tárgyalás végeztével zajos hahotába tört ki a karzat közönsége. Horspoolt a perköltségekkel együtt csinos összegre marasztalták el. A tanítványok kártérítési követelésekkel állottak elő, amit a társaság az alapítókból kénytelen leszurkolni. Az iskolát szépen bezárhatják, mert aligha lesz még valakinek kedve számborbogást tanulni.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

OLOSZKAI HORVÁTH ANTAL

Horváth A. könyv- és műnyomdája, 1908.

NYILATKOZAT.

Tévesen híresztelték, hogy a Bernickyhez címzett névtelen szerelmes leveleket Elekes Gyula írta volna.

Részemről megerősítem ezen híresztelés alaptalanságát.

Mindszent, 1908. február 26.

Ozv. Bozó Mihályné.

E nyilatkozatért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Szoptató anyák

gyönyörködve látják, micsoda erőt és életörömet kölcsönöz nekik a

Scott-féle Emulsió.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Amellett hogy izletes, elősegíti az étvágyat és az emésztést, továbbá erősítőleg hat az egészségre és az egész szervezetre. De emellett igen jótékony hatással van a szopós gyermekre is, rózsás szint ad neki, erősíti, tehát kettős a szülők öröme.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f.

Kapható a gyógyszertárakban.

Különféle virágfa eladó

özv. Lippay Istvánnénál

a volt Katholikus Kör helyiségében.

Házeladás.

A Helfy-utca 796. számú ház szabad kézből eladó. — Tudakozódhatni ugyanott, özv. Szolga Andrásné tulajdonossal. Ugyanott méhek is eladók.

Czitera

amerikai gyártmány, majdnem teljesen új, tokkal és kb. 300 kottalappal együtt 65 koronáért eladó. Cim megtudható lapunk kiadóhivatalában. 1—3

Divatos bútorok

a legjobb kivitelben kaphatók

FELBERBAUER ISTVAN

asztalosmester bútornagyraktárában

Hódmező-Vásárhely, Andrásy-utca 22.

Népbank átellenében,

az emeletes Bereczk-palotában.

Használt szőnyeg

bármily színű, legalább is három méter széles és 4 méter hosszú, megvételre kerestetik. — Cim megtudható lapunk könyvnyomdájában.

SZEGEDI IPAROSSZÖVETKEZET,
MINT AZ ORSZÁGOS KÖZPONTI HITELSZÖVETKEZET TAGJA

BUTORCSARNOKA

ajánlja a bútort vásárló közönségnek DUSAN FELSZERELT ASZTALOS ÉS KÁRPÍTOZOTT BÚTOR-RAKTÁRÁT, hol állandóan s legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig

több száz szobaberendezés

van készletben.

Ugy költségvetéssel, valamint kézi rajzokkal készségesen szolgálunk.

Szegedi Iparosszövetkezet

Aradi-utca 6.

Telefon 445.

Tenyész-tojások

a legszebb sárga orpington tyuk-törzstől származott tenyésztojások (válogatott sárga héjuak) darabonként 20—30 fillérért — vagy 5 darab cseretojásért — kaphatók és előjegyezhetők SZVOBODA ÖDÖN gazdasági szaktanítónál, Mindszenten. — A tojások fajtisztaságáért és jóságáért kezeskedem.

Olcsóbb a kenyér!

A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy az általam árusított valódi orosházi házikenyér kilónként 2 fillérrel olcsóbb lett. Kiváló tisztelettel
KLEIN IZIDOR.

Kárpitos munkák

készítésével állandóan foglalkozom s minden e szakba vágó munkát a legkifogástalanabban végzek. Ha tehát valakinek kárpitos-munkára van szüksége, azt itthon is elvégeztetheti s bizonyára kevesebb munkadíjat, illetve olcsóbb árt fizet, mintha a szomszédos városok mestereihez fordul, nem is számítva a tetemes szállítási- és uti költségeket. Elvállalok és szakszerűen készítek mindenféle szőr-, sodrony és áfrik matracokat, divánt, fotelt és zsöllyéket stb. a legolcsóbb áron. Kérem a nagyrészt közönség szives támogatását.

FALÁBU JÓZSEF, szijgyártó és kárpitos.

Fénykép-nagyítás

a legmodernebb kivitelben
szép kidolgozással készül

Horváth A.-né műtermében